

De geschiedenis van de Jacoba Hingst Stichting

In 1907 kon Huis te Lande voor de eerste leerlingen worden open gesteld. Het waren er drie en in de volgende jaren bleef het aantal aanmeldingen ongeveer op dit niveau. Van 1912 af begon de stijging, die zich in de oorlogsjaren 1914—'18 voortzette, zodat Mej. Hingst het ogenblik gekomen achtte om een goed gefundeerd leerprogramma op te stellen. Daartoe nodigde zij een aantal in de tuinbouw erkende persoonlijkheden uit, te weten:

Dr. H. Bos, verbonden aan de Landbouwschool te Wageningen.

Mej. A. D. J. Ver Loren van Themaat, fruitkweekster te Warnsveld,

Prof. Dr. Joh. Westerdijk, directrice van het Laboratorium Willie Commelin Scholten, toen nog te Amsterdam,

De heer J. G. Ballego, bloemist en dahlia-kweker van naam te Leiden,

De heer H. M. Velders, geziene groentekweker in het Westland,

De heer E. Th. Witte, hortulanus te Leiden.

Uit eigen ervaring weet ik, dat met het door hen opgestelde programma een goede basis werd gelegd, ook voor verdere studie.

In 1914, toen de school meer bekendheid ging krijgen, zette Mej. Hingst haar particulier initiatief in een meer blijvende vorm om: Huis te Lande werd een Stichting. Boven genoemde personen vormden de eerste Raad van Bestuur. Dr. Bos werd voorzitter, Mej. Hingst secretaresse, de heer Velders penningmeester. De Stichtingsacte werd op 30 december 1914 gepasseerd. Mej. Hingst schonk een belangrijk reservekapitaal.

In de achtergevel van het hoofdgebouw staat de datum vermeld, waarop de school voor het eerst haar poorten opende onder het beheer van de Stichting. In de zomer van 1914 waren intussen al de eerste drie diploma's uitgereikt. Het examen was door eigen leerkrachten afgenomen, in tegenwoordigheid van leden van de Raad van Bestuur.

De inkomsten van school en stichting bestonden uit de tuinopbrengst en de les-gelden der leerlingen. Dit was een onzekere, steeds wisselende bron van inkomsten, die onvoldoende bleek. De salarissen van personeel en docenten moesten er immers van worden betaald, een post, die voortdurend steeg, omdat alles er op gericht was het onderwijs op hoger peil te brengen.

Nadat de heer Velders in 1919 het penningmeesterschap had overgedragen aan de heer Romburgh te Leiden, die echter in 1921 overleed, vond de Raad van Bestuur Mej. R. van Waveren te Hillegom bereid om deze functie op zich te nemen. Tot 1938 is zij penningmeesteresse gebleven en gedurende die zeventien jaren en daarna als gewoon bestuurslid heeft zij alle lief en leed van de school met Mej. Hingst gedeeld. Mej. van Waveren heeft bij velen om hulp voor Huis te Lande aangeklopt en met succes.

Om de inkomsten te vermeerderen, werd het hoofdgebouw, waar de directrice in woonde, ingericht tot internaat. Zij zelf bouwde „Huis de Velde” en ging daar wonen. Ook werd een elementaire tuinbouwcursus voor liefhebbers georganiseerd. Al verlichtten deze maatregelen de financiële zorgen wel enigszins, afdoende waren zij niet. De Raad van Bestuur trachtte daarom subsidie van het Rijk te krijgen, hetgeen gelukte na langdurige onderhandelingen, waarbij het toenmalige kamerlid Mr. H. C. Dresselhuys een krachtig pleitbezorger was. Er volgden toen enkele gemakkelijker jaren, totdat vanwege algemene bezuiniging weer belangrijk op deze Rijkssteun werd bekort.

Op voorstel van het bestuurslid de heer Bouwer, directeur van gemeentepansoenen

*25-jarig bestaan van de school, 16 september 1932.
Zittend v.l.n.r.: Mej. J. Vis, presidente Oud-leerlingen Vereniging, Dr. H. Bos, oud-voorzitter Raad van Bestuur, Mej. J. Hingst, directrice en secretaresse R. v. B., de heer E. Th. Witte, voorzitter R. v. B., Mej. A. D. J. Ver Loren van Themaat, bestuurslid. Staand v.l.n.r.: Mej. R. van Waveren, penningmeesteresse R. v. B., Prof. Dr. Joh. Westerdijk, oud-bestuurslid, Mej. L. Hingst, Jkvr. L. C. de Graeff, vertegenwoordigster van de leerlingen, Prof. Dr. J. J. Sirks, bestuurslid, Mevr. J. Stam-Dresselhuys, bestuurslid, de heer G. J. Ballego, bestuurslid.*

te Haarlem, werd een scheiding in de boekhouding doorgevoerd, waardoor voortaan een duidelijker inzicht werd verkregen in de exploitatiekosten van de school.

In 1927 werd de heer Bos als voorzitter opgevolgd door de heer Witte.

Van 1936 tot 1946 berustte het voorzitterschap bij de heer Ballego. Intussen hadden er in het bestuur nog andere mutaties plaats gehad: o.a. was Prof. Dr. H. J. Lam toegetreden. Hij hanteerde de voorzittershamer van 1946 tot 1950. Tijdens zijn voorzitterschap werd Mej. Hingst 75 jaar (in 1946). Ter ere van dit feest verzocht Prof. Lam haar de stichting voortaan de „Jacoba Hingst Stichting” te mogen noemen. Zij heeft wel gearzeld om toestemming te verlenen, want „het gaat om Huis te Lande en niet om mij,” zoals zij zeide. Maar ten slotte stemde zij toe en ik heb de overtuiging, dat zij deze hulde toch bijzonder op prijs heeft gesteld.

De statuten werden nu gewijzigd en zo ontstond de Jacoba Hingst Stichting, ter exploitatie van de tuinbouwschool voor meisjes „Huis te Lande”.

Van 1914 tot 1940 werd het notulenboek van de Raad van Bestuur bijgehouden in het velen zo bekende handschrift van Mej. Hingst. Daarna nam Mevrouw G. Fauël-Huizinga, wegens ziekte van Mej. Hingst, deze taak over. Zij woonde te Wassenaar en heeft in de moeilijke oorlogsjaren het contact met de school onderhouden, zoals ook de toenmalige voorzitter, de heer Ballego, dit vanuit Leiden zoveel mogelijk deed. Van 1942 tot 1956 verzorgde ik zelf het secretariaat.

In 1931 ontving Mej. Hingst een Koninklijke Onderscheiding; in 1934 werden de diploma's voor het eerst mede ondertekend door de Inspecteur van het Tuinbouwonderwijs. In deze beide feiten zag Mej. Hingst de erkenning van haar werk. Toen zij in 1937 af trad als Directrice, werd zij opgevolgd door Mevrouw H. E. Casparé, die dus in dit jubileumjaar al weer 20 jaar de enthousiaste leidster van Huis te Lande is!

Toen Mej. van Waveren in 1938 als penningmeesteresse aftrad, werd zij opgevolgd door de heer J. Bom. Hoe dankbaar was Mej. Hingst, dat hij haar school veilig

door de moeilijke na-oorlogse jaren loodste, toen veel in de tuin en aan de opstallen moest worden hersteld.

Na de tweede wereldoorlog bleek ook al spoedig, dat uitbreiding van de school noodzakelijk zou zijn. Het Departement van Landbouw. Visserij en Voedselvoorziening zegde toen gelukkig alle medewerking toe. Ik herinner mij, hoe verheugd Mej. Hingst was over de uitspraak van de Inspecteur van het Tuinbouwonderwijs, Ir. F. W. Honig: dat men, het nut van de school inziende, deze nooit in de steek zou laten.

Zo kwamen mede dank zij de stuwende kracht van Prof. Dr. E. van Slogteren, sinds 1950 voorzitter, het nieuwe schoolgebouw en het prachtige kassencomplex tot stand. Mej. Hingst heeft dit niet meer beleefd, wel heeft zij nog van alle plannen kennis genomen.

Haar illusie was: een bestuur, bestaande uit oud-leerlingen, die de verschillende tuinbouwrichtingen zoveel mogelijk zouden vertegenwoordigen. Met de wens, dat in de komende 50 jaar deze illusie tot werkelijkheid moge worden, besluit ik dit overzicht van de geschiedenis van de Jacoba Hingst Stichting.

J. BOUWENS.

door de moeilijke na-oorlogse jaren loodste, toen veel in de tuin en aan de opstallen moest worden hersteld.

Na de tweede wereldoorlog bleek ook al spoedig, dat uitbreiding van de school noodzakelijk zou zijn. Het Departement van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening zegde toen gelukkig alle medewerking toe. Ik herinner mij, hoe verheugd Mej. Hingst was over de uitspraak van de Inspecteur van het Tuinbouwonderwijs, Ir. F. W. Honig; dat men, het nut van de school inziende, deze nooit in de steek zou laten.

Zo kwamen mede dank zij de stuwende kracht van Prof. Dr. E. van Slogteren, sinds 1950 voorzitter, het nieuwe schoolgebouw en het prachtige kassencomplex tot stand. Mej. Hingst heeft dit niet meer beleefd, wel heeft zij nog van alle plannen kennis genomen.

Haar illusie was: een bestuur, bestaande uit oud-leerlingen, die de verschillende tuinbouwrichtingen zoveel mogelijk zouden vertegenwoordigen. Met de wens, dat in de komende 50 jaar deze illusie tot werkelijkheid moge worden, besluit ik dit overzicht van de geschiedenis van de Jacoba Hingst Stichting.

J. BOUWENS.

De school van juffrouw Hingst

Rijswijk lag nog ver van Den Haag in 1915. Daarom reisden wij met de trein van Den Haag naar het station Rijswijk. Met mantel, hoed, handschoenen en een koffer, 's winters bovendien met bont en mof. Op Huis te Lande aangekomen, verkleedden we ons van top tot teen in „reukeloos pilo” (een plankachtige stof) en trokken een paar op maat gemaakte vetleren laarzen aan, buitengewoon duur en buitengewoon plomp van model. Als hoofddekseel raadde juffrouw Hingst ons een speciale hoofddoek aan, door ons „het broekje” genoemd vanwege de vreemsoortige pijpen, die het in uitgeslagen vorm vertoonde. Wij lieten „het broekje” aan juffrouw Hingst en gingen ons te buiten aan fijn zijden slaapmutsen (toen de nieuwste mode) of aan grote geruite mannepetten van broers of vaders. Wat zagen we er potsierlijk uit! Maar wat hadden we een plezier en wat sjouwden we! Op het terrein was nog geen waterleiding, alle water kwam uit de sloot; er reed altijd wel iemand met een waterwagen of met de gierwagen.

„Toe, ruil je met mij de beurt van het gieren? Ik moet vanavond naar dansles en je krijgt de lucht gewoon niet uit je haar.” Maar je moest oppassen, dat juffrouw Hingst niets van dat ruilen merkte, want het excuus „dansles” zou zij nooit aanvaarden. Voor haar was er maar één belang, dat van de planten.

„Juffrouw Hingst, de badketel gaat deze week bij ons aan (er heerste kolen nood en een warm bad was een fel begeerde luxe). Mogen de meisjes van het internaat een nacht bij ons logeren?” „Bad?” — zei Juffrouw Hingst verbaasd — „maar dan worden de kassen een uur te laat gegoten.” (De interne leerlingen verzorgden 's morgens om half acht de kassen.) „Bad? — neen, de planten gaan voor.” Dat was haar lijfspreuk, waarover wij ons vrolijk maakten: „De plantjes gaan voor.” Bedoelde zij hiermee, dat wij in de eerste plaats moesten leren, wat de planten nodig hadden om ons werk daarnaar te richten? Juffrouw Hingst kon zich nooit gemakkelijk uitdrukken en de toon tegenover de jongere generatie wist zij niet te vinden. Dikwijls waren er misverstanden, strubbelingen, zelfs huilpartijen. Maar het was dan ook wel een uitzonderlijk lastige klas, die in 1915 begon. Meren-